
Vergaderjaar 2008–2009

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen

Nr. 869

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 januari 2009

Graag bied ik u hierbij het verslag aan van de informele ministeriële bijeenkomst in Praag van 8 januari 2009.

De staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
F. C. G. M. Timmermans

VERSLAG VAN DE INFORMELE MINISTERIËLE BIJENKOMST IN PRAAG (8 JANUARI 2009)

Inleiding

De Tsjechische regering had de informele bijeenkomst belegd om aan het begin van het Tsjechische voorzitterschap over enkele dwarsdoorsnijdende thema's voor de komende zes maanden van gedachten te wisselen. Of, zoals minister-president Topolanek in zijn inleiding zei: om op politiek niveau de grote lijnen uit te zetten waarbinnen de ambtelijke voorbereidingen kunnen plaatsvinden. Geagendeerd waren institutionele vraagstukken, energiezekerheid en transatlantische relaties. Door de crisis rond de onderbreking van de Russische gasleveranties via Oekraïne aan een aantal oostelijke EU-lidstaten kwam de reeds lang van tevoren geplande bijeenkomst in het teken te staan van deze actualiteit. Tevens werd kort gesproken over de ontwikkelingen rond de Gazastrook.

Verslag

Energiezekerheid

Voorzitter vice-minister-president Vondra deed verslag van de tot dusver door het voorzitterschap genomen initiatieven om de als gevolg van het conflict tussen Rusland en de Oekraïne gestaakte gastoevoer weer op gang te brengen. Hij meldde dat tegelijk met de informele bijeenkomst in Praag een overleg in Brussel plaatsvond tussen de beide partijen onder regie van het voorzitterschap en de Commissie.

Er bestond in Praag veel overeenstemming over het oordeel dat het onaanvaardbaar is dat de burgers van EU-lidstaten het slachtoffer worden van wat uiteindelijk een onderling commercieel geschil is tussen de Russische en Oekraïense partijen. Dit moet beide landen duidelijk te verstaan worden gegeven.

Het idee om EU-waarnemers naar de Russisch-Oekraïense grens te sturen om de gasleveranties bestemd voor EU-lidstaten te monitoren, kreeg brede steun. Daarbij kwam ook naar voren dat er over de omvang van de Europese vraag grote onzekerheid bestaat. Aan Russische kant is sprake van substantieel lagere bedragen dan aan de zijde van de Europese afnemers. Hierover moet meer duidelijkheid komen.

Wat de middellange termijn betreft werd in de discussie gewezen op het belang van een goed «early warning»- en crisisbeheersingssysteem, van een betere interconnectiviteit van de Europese gasvoorraden en van diversificatie van de aanvoerlijnen van gas. Daarbij werd opgemerkt dat de Europese Raad van 15 en 16 oktober jl. reeds een werkprogramma van zeven punten inzake energiezekerheid heeft vastgesteld. Men was het erover eens dat mede gelet op het gasconflict hier nu met volle kracht aan moet worden gewerkt. Hier ligt een taak voor de Energieraad en de RAZEB, ter voorbereiding van de Europese Raad van maart 2009.

Tot slot stemden de aanwezigen in met bijgevoegde verklaring van het voorzitterschap, waarin de beide partijen bij het conflict worden opgeroepen om hun geschil bij te leggen en de gastoevoer zo snel mogelijk te hervatten¹.

Transatlantica

Er bestond rond de tafel alom steun voor het voornemen van het voorzitterschap om in april een bijeenkomst à 27 op het niveau van regeringsleiders te beleggen met de nieuwe Amerikaanse president.

Gedurende de tafelronde werd opgemerkt dat de EU en de VS elkaar op veel terreinen nodig hebben en de relatie dus geen eenrichtingsverkeer is. Men was het erover eens dat behalve de voor de hand liggende

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

buitenlands-politieke agenda (MOVP, Afghanistan, Iran, Rusland) ook de «global issues» milieu, energie en economie een plaats verdienen in de dialoog en samenwerking tussen de VS en de EU.

Staatssecretaris Timmermans wees er met anderen op dat de kwestie van Guantanamo Bay een zorgvuldige behandeling en goede oplossing vereist. Dit was ook voor de geloofwaardigheid van het optreden van de westerse wereld van evident belang.

Institutionele vraagstukken

De Ierse minister voor Europese Zaken Roche waarschuwde ervoor dat anti-Lissabonactivisten uit de hele EU zich met het komende referendum zullen bemoeien. Hij stelde zich op het standpunt dat de Europese Raad van december een duidelijk stappenplan voor het verdere ratificatieproces had uitgezet. Ierland zal bij de uitwerking van de «legal guarantees» respecteren dat in de overige 26 lidstaten het ratificatieproces reeds (zo goed als) afgerond is. In samenwerking met de juridische dienst van de Raad zullen voor alle lidstaten aanvaardbare garanties worden uitgewerkt en voorgelegd aan de Europese Raad van juni.

De behandeling van de overige onderwerpen had een verkennend karakter.

Wat betreft de overgangsmatregelen met betrekking tot het aantal EP-leden stelde de Spaanse staatssecretaris voor de EU López Garrido voor om na de ratificatie van het Lissabonverdrag de kwestie in een protocol te regelen. Daarbij wees hij erop dat de lidstaten die er door Lissabon een of meer parlementariërs bij krijgen dit in hun nationale kiesregelgeving moeten opnemen. De wijze waarop deze kandidaten worden verkozen is een kwestie van nationaal recht.

Staatssecretaris Timmermans pleitte ervoor om nu, na de conclusies van de Europese Raad van december over het verdergaande ratificatieproces, de voorbereidingen van de inwerkingtreding van het verdrag van Lissabon ambtelijk voort te zetten. Ten aanzien van de benoeming van een nieuwe voorzitter van de Commissie na de EP-verkiezingen in juni merkte hij op dat dit niet losgezien kan worden van het vraagstuk van verkleining van de Commissie, omdat die benoeming plaatsvindt onder het Verdrag van Nice.

Gaza

Minister van Buitenlandse Zaken Schwarzenberger deed tijdens het diner verslag van zijn gesprekken met verschillende partijen in de regio. Staatssecretaris Timmermans hield een pleidooi voor een EU-waarnemingsmissie langs de grens tussen Egypte en Gaza zoals daar Denemarken en Nederland voorgesteld. Anderen wezen erop dat de voorwaarde van Egyptische medewerking nog niet vervuld is.